

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De vitiatis sine propria culpa, parag 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

de arbit. c. 226. sine Avil. de Cons. p. 7. d. 3. d. l.

a Maranta p. 4. Resp. 22.

b Castropal. de Con. d. 6. p. 11. n. 3. Suar. Bonac. c. Nau. Lay. ap. eundem c. Henric. l. 14. c. 8. n. 4. lo. Prop. q. 5. de Irreg. dub. 14 nu. 113.

d Suar. de Con. d. 51. sect. 2. n. 13. cui adde Navar. Bonac. Laym. allatos à Castrop. l. c. & Turri de Con. l. 9. d. 72. du. 4.

e Nav. in summa c. 17. n. 222. Sayr. de Con. l. 6. c. 8. n. 17. Bill. tr. 19. c. 6. n. 189.

f Coninch. l. c. n. 108. lo. Prop. l. c. n. 113.

Diana p. 4 tr. 2. r. 73. g. DD. citati

formitatem, seu corporis vitium affert. Diferunt nihilominus; Infirmus enim integritatem membrorum regulariter supponit, Vitium vero dicitur alicuius membri defectum.

a Sint ergo hic regulæ duæ. Tunc in homine oritur hæc Irregularitas, quando ita pars corporis aliqua ipsi deest, vel ita reddita est debilis, ut inutilis sit ad ministerium Altaris. Rursus, tunc eadem Irregularitas oritur, quando ipse ex quocunque simili corporis vitio, seu qualitate redditus est notabiliter deformis. Ratio utriusque regulæ est, quia à Sacrificante, necessario, multæ membrorum actiones fieri sine ullo defectu debent, & nihil indecens, vel contemptibile in eo apparere, conveniens est. Sed proferamus singula eiusmodi vitia, de quibus multa habes in Decretalibus Toto Titulo de Corpore vitiatis nonnulla item in Titulo non Clerico a groante, & in Decreto dist. 55.

§. I.

De Corpore vitiatis, abstrahendo à propria culpa.

CŒCUS.

I. Carens oculis, vel visu Irregularis nimis a certo est.

2. Si autem alicui unus oculus, vel unius oculi usus desit, sic distingue; si desit dexter, & notabilis defectus, seu deformitas non appareat, vel per autem sufficienter tegatur, Irregularis non est. Si desit sinister (quem Vulgus oculum Canonis appellat) adest per aliquos Doctores Irregularitas. Sed nimis rigide. Quare merito per alios, si, ex quocunque capite, legendo, vel recitando Canonem, non debeat Sacerdos, se cum notabili deformitate convertere ad illum legendum (quam certè deformitatem facillimum est, evitare) Irregularitatem ex hoc capite b ne pertimescat.

3. Qui periplicijs indiget, qui de die solum, non verò noctu videt, Qui maculam habet in oculo, Qui lippitudine, qui palpebrarum demissione, invectione, hiatu laborat. Qui, oculos habet distortos, qui strabo est (Italice *guercio*) non sunt e se Irregulares, nisi fortè nimis deformes (quod certè in prædictis defectibus difficile est) spectantibus appareant. Si tamen aliqua sit dubitatio, Episcopi erit, vel Prælati Regularis, rem decernere, ut in simili dictum est superius.

4. Si perfecta cœcitas superveniat Ordinato, celebrare sanè prohibetur, quia ad sacras actiones peragendas, ineptus omninò est. At, si luscus sit. id est parum videns sed eius rationis, ut, nec indecore, nec cum periculo errandi Sacrificium peragere, queat, celebrare poterit, ascito præsertim Sacerdote, qui assistat. Atque huic, si legere non possit, sed memoria Missam aliquam v. g. Defunctorum, vel Sanctissimæ Virginis recitare sciat, illam celebrare posse concedit rectè Maranta, a Intellige, si cætera rite, saltè alio Sacerdote assistente, peragat.

SURDUS.

5. Utraque aure omninò Surdus, Irregularis est, quoad Ordines suscipiendos, quia non potest congruenter Ordinis usum exercere, cum non audiat Ministri responsionem. Ita b Castropalaus cum alijs, dicens, id definitum esse Canone Apostolorum septimo.

6. Scio c. Henriquez sentire, non esse Irregularem, quia non est simpliciter necessarium, ut sacrificans audiat responsiones Ministri, cum satis sit, si certo moraliter putet, cum respondisse. Sed certè id minus rectè dictum est (ut notat Suar. d) de promovendo ad Ordines, cum tamen dictum sit rectè, si eiusmodi defectus superveniat jam promoti, ut in simili de lusco dictum est superius; siquidem in jam promoti facilius tolleramus eiusmodi defectus, quam in promovendo, præsertim, si secreto, & sine notabili indecentia celebretur Sacrificiù.

7. Surdaster, vel, qui una tantum aure audit, non est Irregularis, quia sic supponitur, non deficere ab apte celebrando.

8. Carentem utraque aure, immo altera dumtaxat, licet is Surdus nequaquam sit, Irregularem esse affirmant Navarrus, e aliique ex illo principio, quia caret membro corporis, Sed melius negant Coninch, f & alij, quia principium illud non admittitur in universum; membri enim carentia, quando est sine culpa, tunc solum Irregularitatem parit, quando deformitatem, vel debilitatem affert.

MUTUS.

Vel defectum patiens in ora.

8. Mutum Irregularem esse, quis in controversiam vertit? Si g enim est elinguis, vel facultate caret loquendi, certe ministeria Ordinis pronuntiare non poterit.

9. Balbus autem, seu Blesus, id est, qui in loquendo aliquantulum præpeditur, Carens dentibus, vel illorum aliquo, Male olens ore non sunt Irregulares, *a* nisi notabilis adfit deformitas, vel occasio risus, seu contemptus, &c. & in dubio, arbitretur Episcopus, ut supra.

10. Qui labium divisum turpiter gerit ad instar leporis, quitta demissum, ut dentes enormiter appareant, Irregularis est, Verum nota illud (turpiter, enormiter.)

MANCUS.

11. Utraque vel altera manu mutilus digitis omnibus, vel pollice, & indice, ita carens, vel ita iis tremulis, ut hostiam frangere, vel eandem, Calicemve tenere sequeat, multo magis si hæc patiatur in brachiis Irregularis est, *b*

12. Cui tamen adfunt digiti sine unguibus, vel digiti plures, vel inter se uniti, &c. Si id, nec ministerio noceat, nec deformitatem pariat, Irregularis *c* ne sit.

13. De carente uno, vel altero ex minoribus digitis, videat Episcopus, an deformitatem afferat, & in alterutram partem decernat. *d*

CLAUDIUS.

14. Si quis ita sit claudus, ut ad accedendum vel standum in altari, baculo non indigeat, deformisque, vel indecorus altari non sit, ab Irregularitate illum liberant jura. *e* secus condemnant.

15. At vero crure, aut pede mutilus Irregularis absque dubitatione est.

16. Sed quid, si pede, aut crure ligneo, ita sit instructus, ut deformitas nulla, vel certè modica appareat? præsertim vestium oblongarum usque ad talos auxilio?

Respondet, Sayrus *f* docet, hunc esse absolute Irregularem, Verum puto *g* cum aliis, perinde, ac in carente auribus num. 7. diximus, distinguendum esse. Si modicus sit defectus, tegique possit, nulla est Irregularitas pertimescenda, si magnus, vel notabilis, vitari Irregularitas nequaquam potest. Si dubius, Episcopus, seu Superior arbitretur, memor doctrinæ numero eodem datæ, hoc est, membri carentiam sine culpa non parere Irregularitatem, nisi debilitatem vel deformitatem afferat.

17. Varos Latini vocant, quibus in exteriori parte crura, pedesque stentur, *Valgos*,

qui Suras ambas introrsus intortas, ferunt, cuiusmodi sunt lacertarum pedes *Compertes* vero, qui genibus, plus justo conjunctis, ambulat. Hi ergo cum communiter deformitatem afferant, vel adrisum moveant, ab Altari removeantur, nisi Judicio Episcopi nulla sit, vel modica, vel certè tegi possit deformitas. Certè *a* Quintilianus *Varicare*, inquit, *supra modum*, & *in stando, deforme est*, & *accidente motu, prope obsecnum.*

Deformis in Naso, vultu, gutture.

18. Naso vel illius parte carens, Irregularis ex se est, quia, quæ exigua deformitas est in cæteris membris, magis conspicua est in Naso. Si tamen, alicujus artus ope, carne, vel forma carnem imitante, indecorus non appareret, Irregularitatem effugeret. Verum tum in hoc, tum in Naso valde promisso, vel demisso valde, judicet Episcopus, an notabilis adfit deformitas.

19. Idem dic de cicatrice, vel simili existente in vultu. Idem in strumis, seu tuberibus existentibus in eodem vultu, vel gutture. de quibus lege Vgohnum, *b* & Fillium, *c*

Deformis in variis corporis partibus.

20. Caput gerens valde ingens Pigmeo corpori adjunctum, duo habens capita, Unum in fronte fixum ferens oculum, Tres habens manus, vel pedes, Os porco simile protendens, plures habens ita digitos, ut deformis, vel ineptus ad Sacram tractandam hostiam sit. Cicatricem scædam, vel vulnus ostendens in facie, Enormiter gibbosus, Brachium alterum longissimum, alterum brevissimum habens, Gigantea, vel Pigmea statura ita longus, vel brevis, ut horrorem, risumve moveat, & similes sunt *d* Irregulares, & in dubio notabilis deformitatis sunt arbitrio Episcopi subjiciendi, ut nimis sæpe dictum est.

21. Color, sive albus, sive rubeus, sive subfuscus non nocet altari. *e* solum duo sunt addenda.

22. Primo. Qui ut pulcro niteat colore faciem suam oblinat, crinesque, ac barbam mentito tingit colore, non est admittendus (ait ibidem Majolus *f*) nisi post penitentiam, ad Ordines: nam teste *g* Clemente, *Mentem veram vix gerit, qui caput habet adulterinum.*

a *Idem.*

b *Idem.*

c *Vgol. de Irreg. c. 48. Fill. tr. 19. s. 6. n. 132.*

d *Idem.*

e *C. Si quis in Infirmis. d. 55. C. Nullus Episc. de Censurat. dist. 1. Castrop. de Censur. d. 6. p. 11. n. 3. aliq. f. Sayr. l. 6. de Cens. c. 8. n. 26. g. Rosella Silvest. Majol. ap. eund. Sayrum. & Glian. V. Claudus.*

a *Quintil.*

l. 14. c. 2.

b *Vgol. de Irreg. c. 48. s. 6. n. 132.*

c *Fill. tr. 19. s. 6. n. 132.*

d *Idem.*

e *Idem.*

f *Idem.*

g *Idem.*

h *Idem.*

i *Idem.*

j *Idem.*

k *Idem.*

l *Idem.*

m *Idem.*

n *Idem.*

o *Idem.*

p *Idem.*

q *Idem.*

r *Idem.*

s *Idem.*

t *Idem.*

u *Idem.*

v *Idem.*

w *Idem.*

x *Idem.*

y *Idem.*

z *Idem.*

23. Secundo, Qui omnino niger est, puta Aethiops, an ex uno hoc capite, arcendus sit ab Ordinibus, duæ sunt sententiæ. Majolus a non esse arcendum, putat; esse arcendum, putat Ugolinus, b si promovendus sit apud gentem candidam, nisi non sit admodum niger.

24. Vera sententia est, c quæ docet, relinquitur Episcopi judicio, qui, omnibus expensis, videat, an indecorum sit, vel, an sit scandalum ejusmodi hominem initiari, juxta Populi, in quo versatur, mores. Constante autem deformitate, seu declarata ea ab Episcopo, solus summus Pontifex, vel Delegatus ab ipso dispensare poterit, ut mox universaliter dicemus.

§. II.

De prædictis corporis vitiiis propria culpa contingentibus.

1. Quæ hæc sunt dicta sunt, pertinent ad vitia corporis, abstrahendo à delicto illa patientis. Verum, si propria contingant culpa, aliâ strictior regula ex sacris Canonibus est statuenda, si enim cum nulla tua culpa desit tibi, vel debile adsit aliquod membrum, nec inde ineptus, vel deformis existas pro sacro Ministerio, non eris irregularis, ut jam diximus paragrapho præced. At vero, si tua culpa id accidat, cerè Irregularis eris juxta sequentem regulam. Quoties enim per tuam culpam abscindis partem tui corporis, toties, ipso facto, incurris in Irregularitatem, & quidem non solum, quando per illam abscissionem fieres inhabilis, vel deformis, ut, si tibi ex ira manum abscinderes, verum etiam, quando, nec inhabilis fieres, nec deformis, ut, si tibi abscinderes ex ira pedem, cujus defectum tegere omnino posses.

2. Ratio hujus Regulæ est, quia sacri Canones, in poenam delicti, quo quis audeat in se ipsum crudeliter agere, eum repellunt ab altari, sicuti repellunt eum, qui alteri membrum aliquod mutilat, quamvis talis membri carentia, nec impedire illum alterum pro altaris ministerio, nec deformem redderet, ut inferius suo loco explicabimus. Ut hæc regula magis, magisque declaratur, quinque sunt subnectendæ Notationes.

Notatio Prima. Qualis Culpa?

3. Quoniam hæc Irregularitas infligitur in

poenam delicti, supponendum est, delictum fuisse mortale; tanta enim poena, quanta est Irregularitas ex delicto, non est, nisi culpæ gravæ adnectenda juxta superius dicta.

Notatio Secunda. Qua Corporis pars.

4. Si partem, seu membrum tui corporis abscindas, imo, si partem notabilem alicujus tui membri, Irregularis eris, non vero, si particulam carnis.

Ratio est, quia prædicta jura a de parte corporis, seu membri loquuntur, non de particula, de qua dici potest, *parum pro nihilo reputatur*. Hæc sunt verba Canonis.

5. *Qui partem cujuslibet digiti sibi ipsi volens abscindit, hunc ad Clerum Canones non admittunt.*

6. Hinc excusant communiter Doctores ab Irregularitate abscindentem, unguem, barbam, capillos; hæc enim, vel partes corporis vix sunt vel admodum parvæ, non tamen excusant, si partem digiti sibi quis abscindat, si testiculos, si virilia, si digitos pedis, quamvis nihil inde à sacri Ministerii aptitudine dematur, quia sunt notabiles membri partes.

7. Atque hinc notes, velim, per diligentem differentiam inter eum, qui abscindit à se corporis, seu membri partem, & inter eum qui eandem abscindit ab alio. Nam, ut prior incidat in Irregularitatem, satis est, si abscindat partem membri, at, ut posterior in eandem incidat, oportet abscindere non quamcunque membri partem, sed membrum fere totum, juxta ea, quæ inferius c. 15. paragr. 16. à n. 4. clarius explicabimus.

Notatio Tertia. Qua culpa, vel defectus Notitia?

8. Si, vel tua culpa sit occulta, & non notoria, vel occultus, vel non cognitus tui membri, seu ejus partis à te tibi abscissæ defectus, adhuc b eris Irregularis, quia id, quod Jura plectunt, est delictum scævitiæ in seipsum, quæ semper adest, sive notoria sit, sive non ita. Et lo Navarr. c. aliique notorietatem omnino requirunt.

9. Illud tamen emolumentum habet hæc culpa, seu abscissio, etiam integri proprii membri, quando est occulta, ut possit Irregularitas inde proveniens dispensari ab Episcopo, quia

a C. Qui partem dist. 55. Nau. Mol. Sayr. apud Castrop. de Cens. d. 6. p. 12. G. Hurt. d. 2. de Irregul. diff. 14. v. 2.

b Castrop. l. 1. c. cum Sayr. Mol. Garz. c. Navarr. Henric. Aulæ. Val. Covar. ap. Castrop. l. c.